

जात प्रमाणपत्र व जात वैधता
प्रमाणपत्र संगणकीय ऑनलाईन
प्रणाली टाटा कन्सल्टन्सी
सर्व्हिसेस कंपनी मार्फत विकसित
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्र.सीबीसी-२०२०/प्र.क्र.१९/मावक
मंत्रालय विस्तार इमारत, मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.
दिनांक:- ३० एप्रिल, २०२५.

वाचा:-

१. महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० (सन २००१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.२३).
२. शासन अधिसूचना, दि.०१.०९.२०१२ “महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) नियम, २०१२”
३. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखालील दि.०६.०१.२०२५ व दि.२१.०२.२०२५ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
४. महासंचालक, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी), पुणे यांचे पत्र, जा.क्र.बार्टी/पुणे/मा.तं.वि./CCVIS Phase-३/२०२४-२५/१३०३, दि.२५.०२.२०२५.

प्रस्तावना:-

अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील व्यक्ती यांना जातीचे प्रमाणपत्र देणे व त्याची पडताळणी करणे या बाबीचे विनियमन करण्याकरिता आणि तत्संबंधित किंवा तदनुषंगिक इतर तरतूद करण्याकरिता सन २००१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.२३ अन्वये “महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २०००” विहित करण्यात आलेला आहे. त्याअंतर्गत, शासन अधिसूचना, दि.०१.०९.२०१२ अन्वये “महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) नियम, २०१२” विहित करण्यात आले आहेत. त्यानुसार, जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याची कार्यवाही केली जाते.

सदर अधिनियम, २००० मधील तरतूदीनुसार, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गातील व्यक्तींना शासकीय नोकरी, शैक्षणिक, निवडणूक व शासनाच्या मागासवर्गीयांसाठी राखीव ठेवलेल्या अन्य कोणत्याही प्रयोजनांकरिता मागासवर्गीय आरक्षणाचा लाभ घेण्याकरिता जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक आहे. जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र मिळविण्याच्या प्रक्रियेदरम्यान बहुतांश अर्जदारास अधिनियमातील तरतूदीनुसार आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता करण्यास अडीअडचणी येतात. तसेच, प्रचलित कार्यपद्धतीमुळे बहुतांश वेळी जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र विहित मुदतीत मिळण्यास विलंब होतो. त्यामुळे अर्जदारास अनेक अडचणींना सामोरे जावे

लागते. सबब, जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र मिळविण्याची पध्दत क्लिष्ट व गुंतागुंतीची असून अर्जदारांना येत असलेल्या अडीअडचणी दूर करून सदर प्रक्रिया जलद व सुलभ करण्याकरिता मा.लोकप्रतिनिधी तसेच नागरिकांकडून वारंवार मागणी करण्यात येते.

मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी सर्व प्रशासकीय विभागांचा “१०० दिवसांचा कृती आराखडा” तयार करण्याच्या अनुषंगाने घेतलेल्या आढावा बैठकीत जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र संगणकीय ऑनलाईन प्रणाली विकसित करण्याच्या अनुषंगाने मा.मुख्य सचिव यांना कार्यवाही करण्यासंदर्भात निर्देश दिले आहेत. प्रस्तुत प्रकरणी मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.०६.०१.२०२५ व दि.२१.०२.२०२५ रोजी आयोजित बैठकीत सविस्तर चर्चा करण्यात आली. जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याची प्रक्रिया एकाच टप्प्यात राबविण्याबाबत मा.मुख्य सचिव महोदयांनी निर्देश दिले आहेत. टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) कंपनीने सादर केलेला प्रस्ताव डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (BARTI), पुणे यांनी संदर्भ क्र.४ अन्वये शासनास सादर केला आहे. त्यास अनुसरून, जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याची प्रक्रिया जलद व सुलभ करण्याकरिता संगणकीय ऑनलाईन प्रणाली टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) कंपनी यांचेमार्फत विकसित करण्याकरिता तत्त्वतः प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र संगणकीय ऑनलाईन प्रणालीद्वारे देण्याची प्रक्रिया एकाच टप्प्यात राबविण्यासाठी टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) कंपनीने डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (BARTI), पुणे यांचे मार्फत शासनास सादर केलेल्या प्रस्तावास या शासन निर्णयाद्वारे तत्त्वतः प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. प्रस्तुत संगणकीय ऑनलाईन प्रणालीची कार्यक्षमता या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्टाप्रमाणे असेल.

३. जात वैधता प्रमाणपत्र व जात प्रमाणपत्राबाबत सोबतच्या परिशिष्टात नमूद मुद्द्यांप्रमाणे सविस्तर व परिपूर्ण करार टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) कंपनीसोबत तातडीने करण्याची कार्यवाही डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी), पुणे यांनी करावी. तसेच यामधील जात वैधता प्रमाणपत्र संगणकीय ऑनलाईन प्रणाली २ महिन्यांच्या आत कार्यान्वित होईल त्या दृष्टीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी), पुणे यांनी टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) कंपनीबरोबर समन्वय साधून आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याची दक्षता घ्यावी.

४. प्रस्तुत प्रणाली विकसित करण्याकरिता टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) कंपनीला प्रत्यक्ष येणारा खर्च सर्व करासहित रुपये २५ कोटी (अक्षरी रक्कम रुपये पंचवीस कोटी फक्त) च्या मर्यादेत असेल. सदरची प्रणाली ज्या प्रमाणात/टप्प्यात विकसित होईल, त्या प्रमाणात/टप्प्यानुसार रुपये २५ कोटीच्या मर्यादेत निधी खर्चास मान्यता दिली जाईल.

५. जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र संगणकीय ऑनलाईन प्रणाली विकसित करून ५ वर्षे कालावधीकरिता प्रशिक्षण, देखभाल व दुरुस्तीची जबाबदारी टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस (TCS) यांची राहिल.

६. याकरिता होणारा खर्च डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी), पुणे यांनी लेखाशिर्ष “मागणी क्र.एन-३, मुख्य लेखाशिर्ष २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण, ०१, अनुसूचित जातींचे कल्याण, ७८९-अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना, (१४) अनुसूचित जातीला अनुदाने, (१४)(०३) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था पुणे यांचेद्वारे कार्यशाळा आणि प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे(अ.जा.उ.यो.)(कार्यक्रम) (२२२५जी३३२), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)” या लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध असलेल्या आर्थिक तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

७. सदर प्रणाली कार्यान्वीत झाल्यानंतर त्यापुढील होणारा खर्च संबंधित विभाग/यंत्रणा यांच्याकडून डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी), पुणे यांना उपरोक्त लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध करून देण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २०२५०४३०१३३५४०८४२२ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सोबत: - परिशिष्ट

(डॉ. हर्षदीप कांबळे)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.उप मुख्यमंत्री (नगर विकास व गृह निर्माण) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा.मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा.मंत्री (इतर मागास बहुजन कल्याण) विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा.राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
१०. अपर मुख्य सचिव(सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. सचिव (साविस-१६ ब), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. महासंचालक, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (बार्टी),पुणे.
१७. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (TRTI), पुणे.
१८. अध्यक्ष / उपायुक्त तथा सदस्य, सर्व जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती.
१९. अध्यक्ष, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती (आदिवासी विकास विभाग यांचे मार्फत).
२०. इंडिया सेल्स अँड रिलेशनशिप हेड फॉर पब्लिक सर्व्हिसेस, टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस, मुंबई.
२१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेता / लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर.

२२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
२३. निवासी व लेखा अधिकारी, मुंबई.
२४. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
२५. निवड नस्ती/का.मावक

*****

परिशिष्ट

(शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.सीबीसी-२०२०/प्र.क्र.१९/मावक, दि. ३० एप्रिल, २०२५
सोबतचे परिशिष्ट)

जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र संगणकीय ऑनलाईन प्रणाली विकसित करण्यासंदर्भातील विभागाचा (A) High-level Scope of Work, (B) Overall overview आणि (C) Ultimate goal of Online System खालीलप्रमाणे: -

(A) High Level Scope of Work

Sr. No.	High Level Scope of Work	कामाची उच्च स्तरीय व्याप्ती
	Design, development, implementation, and maintenance of the "Caste Certificate and Caste Validity Certificate Disbursal System":	"जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र वितरण प्रणाली" ची रचना, विकास, अंमलबजावणी आणि देखभाल:
1	System will have rule driven interfaces to guide a citizen to request for an application with the right location. System will have Artificial Intelligence (AI) based integration with Aadhaar to check for basic information such as Name, Father's / husband's name, native location [as mentioned in Aadhaar] and Digi locker for document verification will ensure a machine driven way of controlling the data which is entered by a citizen. System will have rule-based checklist to ensure a citizen uploads the right document basis the type of service.	एखाद्या नागरिकाला त्याच्या स्थानिकतेशी संबंधित अर्जासाठी विनंती करण्यासाठी मार्गदर्शन करण्यासाठी प्रणालीमध्ये नियम आधारित इंटरफेस असतील. सदर प्रणालीमध्ये Artificial Intelligence (AI) आधारित आधारासह एकत्रीकरण असेल जे नाव, पित्याचे/पतीचे नाव, आधारमध्ये नमूद केलेले मूळ स्थान यांसारख्या मूलभूत माहितीसाठी तपासणी करेल आणि कागदपत्र/ दस्तऐवजांच्या पडताळणीसाठी डिजी लॉकरसह एकत्रीकरण असेल, ज्यामुळे नागरिकांनी प्रविष्ट केलेल्या डेटाचे मशीनद्वारे नियंत्रण सुनिश्चित केले जाईल. सदर प्रणालीमध्ये एखाद्या नागरिकाने सेवेच्या प्रकारावर आधारित योग्य दस्तऐवज अपलोड केल्याची खात्री करण्यासाठी सिस्टममध्ये नियम-आधारित पडताळणी सूची देण्यात येईल.
2	System will have a facility wherein Citizens would be able to select preferred slot online for physical scrutiny. A token will be provided for the day with an estimated time slot which will ensure ease from a citizen point of view.	नागरिकांना प्रत्यक्ष तपासणीसाठी ऑनलाईन पद्धतीने पसंतीचे स्लॉट निवडण्याची सुविधा प्रणालीमध्ये असेल. टोकनद्वारे एक दिवस व वेळची स्लॉटसह व्यवस्था केली जाईल, ज्याची नागरिकांना सोयीस्कराच्या सुनिश्चिती करता येईल.
3	System will have a facility wherein the certificate will come with an embedded photo which will	सदर प्रणालीमध्ये एक सुविधा असेल ज्यामध्ये प्रमाणपत्रात एक एम्बेड केलेला

	overcome a citizen's concern of misuse significantly.	फोटो असेल, ज्यामुळे नागरिकांकडून गैरवापराच्या चिंतेत लक्षणीय कमी होईल.
4	System will have a facility to take photo of the citizen during the physical visit and the photo taken will be matched with the photo of the citizen which is uploaded along with the application request. System will have a facility wherein the request will be Aadhaar and Digi locker verified and hence the process for verification will be much simpler.	सदर प्रणालीमध्ये नागरिकांच्या प्रत्यक्ष भेटीदरम्यान फोटो घेण्याची सुविधा असेल आणि घेतलेला फोटो नागरिकाच्या अर्जासोबत अपलोड केलेल्या फोटोशी जुळवला जाईल. सदर प्रणालीमध्ये आधार आणि डिजी लॉकरद्वारे विनंतीची पडताळणी करण्याची सुविधा असेल, ज्यामुळे पडताळणीची प्रक्रिया खूप सोपी होईल.
5	System will have a facility wherein Mobile based services will be available and WhatsApp based services can be enabled wherein a person can receive the CVC over WhatsApp directly.	सदर प्रणालीमध्ये मोबाइल आधारित सेवा उपलब्ध असतील आणि व्हॉट्सअॅप आधारित सेवा सक्रिय करता येतील ज्याद्वारे व्यक्ती थेट व्हॉट्सअॅपवर CVC प्राप्त करू शकेल.
6	System will have a facility wherein system driven way to prioritize services for special category of stakeholders will be ensured.	प्रणालीमध्ये विशेष श्रेणीच्या भागधारकांसाठी सेवा प्राधान्यक्रम ठरविण्याची प्रणाली चालविलेली सुविधा असेल.
7	System will have a facility for API based verification of a CVC ID. This will reduce the time to process an application much faster.	सदर प्रणालीमध्ये CVC आयडीची एपीआय आधारित पडताळणी करण्याची सुविधा असेल. यामुळे अर्ज प्रक्रिया अधिक जलद होईल.
8	System will have a facility wherein through an intelligent machine-driven guided interface and also through integration with Aadhaar duplicate cases will come down.	सदर प्रणालीमध्ये बुद्धिमान मशीन चालविलेल्या मार्गदर्शक इंटरफेसद्वारे आणि आधार एकत्रीकरणाद्वारे द्विरुक्ती होणारी प्रकरणे कमी होतील.
9	System will have a facility to identify whether a CVC ID is mapped to more than one constituency. Legacy mismatches will be cleaned up as well in a machine-driven manner.	सदर प्रणालीमध्ये CVC आयडी एकाहून अधिक निवडणूक क्षेत्रांमध्ये नोंदविला आहे का?, ओळखण्याची सुविधा असेल. वारसागत विसंगती देखील मशीनद्वारे निरसित केल्या जातील.
10	System will have a facility for automated checks for basic rules which will significantly reduce turnaround time.	सदर प्रणालीमध्ये मूलभूत नियमांसाठी स्वयंचलित तपासणीसाठी सुविधा असेल ज्यामुळे कार्यकाल वेळ लक्षणीय कमी होईल.
11	System will have a facility for efficient meeting management to handle queue efficiently.	सदर प्रणालीमध्ये प्रतीक्षा व्यवस्थापन कार्यक्षमतेने हाताळण्यासाठी कार्यक्षम बैठकीच्या व्यवस्थापनासाठी सुविधा असेल.

12	System will have a comprehensive dashboard which depicts SLA, Pendency, etc. with drill down up to transaction level. It will also have an interactive Dashboards for monitoring at all levels.	सदर प्रणालीमध्ये एक व्यापक डॅशबोर्ड असेल ज्यात SLA, प्रलंबित प्रकरणे इत्यादींचे चित्रण केलेले असेल आणि ट्रॅन्झॅक्शन स्तरावर तपशीलवार माहिती मिळेल. तसेच सर्व स्तरांवर देखरेख करण्यासाठी परस्परसंवादी डॅशबोर्ड असतील.
13	System will have a comprehensive 360 degree Application Tracking facility.	सदर प्रणालीमध्ये सर्वसमावेशक ३६० डिग्री अर्ज ट्रॅकिंग सुविधा असेल.
14	System will have a facility for Intelligent QR code supporting real time check for the validity of the CVC ID -this will invoke a service at real time and fetch the validity details.	सदर प्रणालीमध्ये CVC आयडीच्या वैधतेसाठी रिअल टाइम तपासणीसाठी बुद्धिमान QR कोडची सुविधा असेल - हा रिअल टाइममध्ये सेवा प्रवर्तित करून वैधतेच्या तपशीलांची माहिती मिळवेल.
15	Progressive security audit of the application will be done through cert-in empanelled auditor.	सदर अर्जाच्या प्रगतीशील सुरक्षा ऑडिटचे काम cert-in मान्यता प्राप्त लेखापरिक्षकांद्वारे केले जाईल.
16	Source code of the developed application will be handed over to the department at the end of the contract, along with related documentation and handover procedure.	विकसित केलेल्या सदर प्रणालीचा स्रोत कोड कराराच्या शेवटी विभागाला संबंधित दस्तऐवजीकरण आणि हस्तांतरण प्रक्रियेसह हस्तांतरित केला जाईल.

(B) Overall overview

As discussed in the meeting under the Chief Secretary below are the additional technical requirements for unified development and implementation other than mentioned in the proposal submitted by TCS		
1	Design and develop portal for issuance of online caste certificate and integrate with CCVIS.	ऑनलाईन जात प्रमाणपत्र जारी करण्यासाठी पोर्टल डिझाइन आणि विकसित करणे व जात प्रमाणपत्र पडताळणी प्रणालीसोबत एकीकरण करणे.
2	Application Programming Interface (API) Integration with relevant department for fetching details of caste certificate as well as other requisite documents.	जात प्रमाणपत्र तसेच इतर आवश्यक कागदपत्रांची माहिती मिळवण्यासाठी संबंधित विभागांसोबत Application Programming Interface (API) एकीकरण करणे.
3	Other scope of work as mentioned for CCVIS under training, migration, IT Facility Management, and application	ऑनलाईन जात प्रमाणपत्र पोर्टलसाठी प्रशिक्षण, स्थलांतर, आयटी सुविधा व्यवस्थापन आणि अनुप्रयोग सुरक्षा या CCVIS

	security would be same for Online caste certificate portal.	अंतर्गत नमूद केलेल्या इतर कार्यक्षेत्रांसारखेच असेल.
4	Centralized Repository: Develop centralized repository for caste validity and caste certificate application which shall be accessible by all departments (Revenue, Tribal, OBC, etc) for the purpose of issuance of certificates.	केंद्रीकृत संग्रह: जात वैधता आणि जात प्रमाणपत्र प्रणालीसाठी प्रमाणपत्रे जारी करण्याच्या उद्देशाने सर्व विभागांकरिता (महसूल, आदिवासी, ओबीसी, इ.) सुलभ असेल असे केंद्रीकृत संग्रह विकसित करणे.
5	DigiLocker Integration to be done to auto-fetch and validate educational records, birth certificates, and other documents directly from DigiLocker and government databases. The issued certificates should also be available on Digi locker. This Module to be Artificial Intelligence (AI) based which shall fetch beneficiaries' data.	शैक्षणिक रेकॉर्ड, जन्म प्रमाणपत्रे आणि इतर कागदपत्रे थेट डिजिटल लॉकर आणि सरकारी डेटाबेसमधून स्वयंचलितपणे प्राप्त व वैध करण्यासाठी डिजिटल लॉकर व शासकीय अभिलेखांचे एकत्रीकरण केले जाईल. निर्गमित केलेली प्रमाणपत्रे डिजिटल लॉकरवर देखील उपलब्ध असतील. यामध्ये आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स तंत्रज्ञानाचा वापर करून लाभार्थ्यांची माहिती प्राप्त करता येईल.
6	Blockchain technology to be used while developing this module.	सदर प्रणाली विकसित करताना ब्लॉकचेन तंत्रज्ञानाचा वापर करावा.
7	All proposed functionalities, such as caste validity certificate processing and issuance, issuance of caste certificate, API integration with other departments, must be developed and deployed in a single phase. Artificial Intelligence (AI) based technology should be used for this module.	जातीच्या वैधता प्रमाणपत्रावर प्रक्रिया आणि वितरण, जातीच्या प्रमाणपत्राचे वितरण, तसेच इतर विभागांसोबतच्या API एकत्रीकरण यासारख्या प्रस्तावित सर्व कार्यक्षमतेचा एकाच टप्प्यात विकास आणि प्रस्थापित करणे. याकरिता आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स (AI) तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यात यावा.
8	Department envisage the design and development of CCVIS and issuance of Caste Certificate should be done in a manner where at later stage only one certificate can be issued.	CCVIS प्रणालीची रचना व विकास आणि जातीच्या प्रमाणपत्राचे वितरण अशा पद्धतीने होईल की, नंतरच्या टप्प्यात फक्त एकच प्रमाणपत्र दिले जाऊ शकेल.
9	Operation and maintenance of this integrated online CCVIS and online issue of caste certificate module would be done by TCS for five years.	या एकात्मिक ऑनलाईन CCVIS आणि ऑनलाईन जात प्रमाणपत्र वितरण मॉड्यूलचे ऑपरेशन आणि देखभाल TCS कडून पाच वर्षे केली जाईल.

(C) Ultimate goal of the Online system

Sr. No.	The SJSA Department is envisaging to develop a web-based centralized Caste Validity Certificate Disbursal System that would simplify the application, processing, and disbursal of the validity certificates	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग वेब-आधारित केंद्रीकृत जात वैधता प्रमाणपत्र वितरण प्रणाली विकसित करण्याचा विचार करित असलेल्या
---------	--	---

	at the existing CVC centres. The Department is planning to achieve following high-level objectives:	विद्यमान जात प्रमाणपत्र पडताळणी केंद्रांवर अर्ज, प्रक्रिया आणि वैधता प्रमाणपत्रांचे वितरण सुलभ करण्याकरिता विभागाची उच्चस्तरीय उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत:-
1	Simplify the process of making applications for issuance of Caste Certificates and the Caste Validity Certificates for the applicants.	जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याची कार्यपद्धती अर्जदारांसाठी सुलभ करणे.
2	Providing a comfortable and hassle-free environment to the applicants while processing of applications at the issuance of Caste Certificates and CVC centers.	जात प्रमाणपत्र व जात प्रमाणपत्र पडताळणी (CVC) केंद्रांवर अर्जांची प्रक्रिया करताना अर्जदारांना आरामदायी आणि त्रासमुक्त वातावरण प्रदान करणे.
3	Provide citizens timely, transparent, and convenient way to submit online application, document verification and real-time status tracking with regular alerts & notifications	नागरिकांना ऑनलाईन अर्ज, दस्तऐवज पडताळणी आणि रिअल-टाइम स्टेटस ट्रॅकिंग, नियमित अलर्ट आणि सूचनांसह सबमिट करण्यासाठी वेळेवर, पारदर्शक आणि सोयीस्कर मार्ग प्रदान करणे.
4	Reduce existing application processing timelines and optimize manual visits.	अर्ज प्रक्रियेचा कालावधी वेळ कमी करणे आणि प्रत्यक्ष भेटीची आवश्यकता कमी करणे.
5	Deliver Caste Certificates and Caste Validity Certificates in secured manner by making integrations with systems such as Digi locker and UIDAI.	Digi Locker आणि UIDAI सारख्या प्रणालींसह एकीकरण करून जात प्रमाणपत्र व जात वैधता प्रमाणपत्र सुरक्षित पद्धतीने वितरित करणे.
6	Design and development should be done in a way so as to issue both certificates i.e. Caste Certificate and Caste Validity Certificate from same portal. Further, it should also be possible to issue only one Valid Caste Certificate in near future.	पोर्टल विकास आणि विकसन अशा प्रकारे करणे की, जात प्रमाणपत्र आणि जात वैधता प्रमाणपत्र दोन्ही एकाच पोर्टलवरून निर्गमित करता येतील. तसेच नजीकच्या काळात केवळ एकच वैध जात प्रमाणपत्र निर्गमित करणे शक्य होईल.

*****